

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 12518
Tarih : 21.03.2022

61463

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen soruların **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat BİLGİN** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

Türkiye’de mevsimlik tarım işçileri, güvenli ulaşım, güvenli barınma koşulları, insana yakışır, adil ve uygun işte çalışma, ekonomik sömürüden korunma, sosyal güvenlik, sağlık, eğitim, ayrımcılıktan ve şiddetten korunma hakları ihlal edilen çalışma yaşamının ‘yoksullaştırılmış emekçiler’ grubunu oluşturmaktadırlar.

Türkiye’nin en yoksul kesimini oluşturan, sosyal korumasızlık ve sosyal dışlanma nedeniyle çalışma yaşamının en dezavantajlı grubu haline gelen ve yeterli bir yaşam standardına sahip olamayan mevsimlik tarım işçileri kamyon kasalarında, traktör römorklarında can kaybı ve bulaş riski yok sayılarak 16+1 araçlara 30-35 kişi bindirilerek tarlalara taşınırken hastalanmakta, sakat kalmakta ve canlarından olmakta iken çalıştıkları bölgelerde ise ayrımcı ve ırkçı saldırılara uğramaktadırlar. Yoksulluktan kaynaklı göç yollarına düşen mevsimlik tarım işçisi kadınların yol esnasında her türlü taciz, istismar ve ayrımcılığa maruz kalmakta oldukları, hiçbirinin can güvenliğinin bulunmadığı HDP Kadın Meclisince hazırlanan “Kadın Yoksulluğuna Hayır” Raporunda da yer alan bilgiler arasındadır.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) Meclisinin 2021 yılı Raporu’nda 2021 yılında 157 işçinin tarlalarda çalışırken yaşamını yitirdiği belirtilmektedir.

Öte yandan, mevsimlik tarım işçilerinin çocukları tarlada, çadırda veya her iki ortamda birden çalıştıklarından çocuk işçiliğinin neden olduğu her türlü riskle de karşı karşıya kalmakta, tarım sektöründe etkin bir denetim mekanizmasının bulunmayışı ile de mevsimlik tarım işçilerinin çocuklarının içinde bulunduğu koşulların dönüşümünü zorlaştırmaktadır. Mevsimlik tarım

işçilerinin çocukları barınma, eğitim, sağlık, beslenme ve korunma gibi temel hak ve hizmetlerden yararlanamamakta; fiziksel, psikolojik ve gelişimsel zararlara maruz kalmaktadır.

Nitekim, Temmuz 2021'de İnsan Hakları Derneği (İHD) İzmir Şubesi, SES İzmir Şubesi, Menderes Belediyesi Meclis üyeleri ve gönüllü aktivistlerin katılımı ile Menderes'te çalışan mevsimlik tarım işçileri ziyaret ederek hazırlanan mevsimlik işçilerin çalışma ve yaşam koşullarına ilişkin Raporunda da; barınma, beslenme, çocukların eğitimi, temizlik, sağlık hizmetlerine erişimin özellikle salgın döneminde salgından korunmanın başlı başına bir sorun olduğu, uzun çalışma saatleri ile düşük ücretlerin tüm ailenin çocuklar dâhil tümünün katıldığı bir çalışma şeklinde olduğu, mevsimlik işçilerin sigorta sorunları olması nedeniyle sağlık sorunlarının çözümünü karşılayamadıkları ve emeklilik şanslarının da bulunmadığı, okul çağındaki çocukların hiçbirinin salgın döneminde uzaktan eğitime erişemedikleri, EBA ve tablet göremedikleri, eğitime erişim hakkından mahrum bırakıldıkları, 12 yaş civarında okul terk oranlarının artışının birçok araştırmanın tespiti olduğu ve ayrıca okula giden sayılı çocuğun çoğunluğunun da erkek çocuklar olduğu önemli bulguları basın ile paylaşılmıştır.

Mevsimlik tarım işçiliği alanını düzenlemek amacıyla 2017 yılında Başbakanlık tarafından yayınlanan, mevsimlik tarım işçilerinin yaşadığı sorunların giderilmesine yönelik 2017/6 sayılı Genelge de yer verilen 36 maddelik önlemlerin kağıt üstünde kaldığı, bu önlemlerin etkin ve yaygın biçimde uygulanmasıyla ilgili sorunlar olduğu, denetimsizlik ve alınmayan önlemlerin devam ettiği, ortaya çıkış nedeni sosyal risklerin (hastalık, iş kazası, yaşlılık, sakatlık ve işsizlik gibi) insan üzerindeki etkilerini ortadan kaldırmak ya da azaltmak olan sosyal devlet ilkesinin mevsimlik tarım işçileri yönünden benimsenmediği mevsimlik tarım işçilerinin çalışma koşullarına bakıldığında görülmektedir.

Bu bağlamda,

- 1- 2017 yılı itibarı ile günümüze kadar 36 maddelik 2017/6 sayılı Mevsimlik Tarım İşçileri Hakkında ki Genelge de yer verilen çözümlerin ne kadarı yerine getirilmiştir? Genelgede yer alan önlemlerin uygulanmamasının nedeni nedir?
- 2- 2021 yılı itibarıyla kayıtlı ve kayıtsız çalışan mevsimlik tarım işçi sayısı kaçtır?
- 3- 2021 yılı itibarıyla kayıtlı ve kayıtsız çalışan kadın mevsimlik tarım işçisi sayısı kaçtır?
- 4- 2021 yılı itibarıyla kayıtlı ve kayıtsız çalışan mevsimlik tarım işçisi çocuk sayısı ve çocukların yaş grupları kaçtır?
- 5- 2021 yılı itibarıyla kayıtlı ve kayıtsız çalışan göçmen/mülteci/sığınmacı mevsimlik tarım işçisi sayısı kaçtır?

- 6- Son on yılda kaç mevsimlik tarım işçisi yaşamını yitirmiştir? Bu işçilerden kaç tanesi trafik kazası nedeniyle kaç tanesi de çalışırken yaşamını yitirmiştir?
- 7- Son on yılda kaç mevsimlik tarım işçisi çocuk yaşamını yitirmiştir?
- 8- Son on yılda ırkçı saldırılara maruz kalan mevsimlik tarım işçisi sayısı kaçtır?
- 9- Mevsimlik tarım işçilerine yönelik ırkçı saldırıları önlemeye yönelik olarak Bakanlığınızca ilgili bakanlıklar ile görüşülerek bir çözüm üretme ve gerekli tedbirleri almak kapsamında bir girişimde bulunulmuş mudur?
- 10- Mevsimlik tarım işçilerinin işçi sağlığı ve iş güvenliği, sosyal güvenlik, ücret ve çalışma ilişkileri, aracı ilişkileri, kayıt dışılıklarından sağlık koşullarına, eğitimden ağır sömürü koşullarına kadar sorunlarına çözüm üretilmesi ve insana yakışır çalışma ve yaşama koşullarının sağlanması amacıyla Bakanlığınızca yapılan bir çalışma bulunmakta mıdır?
- 11- Kadın mevsimlik tarım işçileri ile erkek mevsimlik tarım işçileri arasındaki cinsiyetçi iş bölümüne son verilerek eşdeğer işe eşit ücret verilmesi ve ücret eşitsizliklerinin çözülmesinin sağlanmasına yönelik olarak Bakanlığınızca yapılan bir çalışma bulunmakta mıdır?
- 12- Gebe, lohusa, 15-55 yaş arası kadınların ve bütün çocukların, bebeklerin düzenli takibinin yapılması sağlanacak mıdır?
- 13- Bakanlığınızca, kadın tarım işçilerinin gerek çalışma gerekse de yaşam koşullarının iyileştirilmesine ve kadın kimliğinden ötürü yaşadıkları sorunların giderilmesine yönelik daha özel tedbirler alınması için bir çalışma bulunmakta mıdır? Mevsimlik tarım işçilerinin kayıt dışılıktan kurtarılacak İş Kanunu kapsamına alınmasına yönelik Bakanlığınızca herhangi bir çalışma yapılacaktır? Yapılmayacak ise nedeni nedir?
- 14- Eğitim hakkına erişimde sorun yaşayan mevsimlik tarım işçilerinin çocuklarının eğitim hakkından mahrum bırakılmamaya yönelik olarak Bakanlığınızca yapılan bir çalışma bulunmakta mıdır?
- 15- İş kazası ve meslek hastalıkları sigortası hakkından ve koruyucu sağlık hizmetlerinden mahrum olan, düzenli ve ücretsiz sağlık taramaları yapılamayan tarım işçilerinin sağlık haklarının ihlalinin önüne geçmek amacıyla Bakanlığınızca herhangi bir çalışma yapılması düşünülmekte midir?